

Boekproeverij Identiteit

BOVENBOUW

De boeken binnen het thema identiteit gaan over zelf-ontdekking, relaties, keuzes maken, mentale gezondheid, verwerking en ontwikkeling. Binnen dit thema kunnen veel onderwerpen aan bod komen. Er is dus veel om uit te kiezen.

Lijsters

Stenen eten

Koen Caris

Leesniveau 3

Grote Lijsters

Vanaf 16 jaar

Rouwverwerking

Zelfmoord

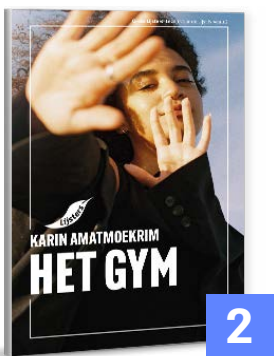
Homoseksualiteit

Schuldgevoel

School- en Studentenleven

“ Ik hoor de stemmen nog voor ik de hoek omsla. Hoewel het eerste uur allang is begonnen staat het plein vol leerlingen. Een aantal houdt hun Eastpak boven het hoofd om hun haar te beschermen tegen de miezer. Tom en Hettie staan op onze vaste plek buiten de poort te wachten. ‘Wat is er aan de hand?’ vraag ik. ‘Geen idee,’ zegt Hettie. ‘We moesten allemaal buiten blijven van Morres.’ Morres is de conciërge, een jonge vent met een gouden oorbel waar onze ouders schande van spreken en die wij dus gaaf vinden. Op het bordes voor de houten schooldeuren staat Alwin druk te gebaren, een groepje lagerejaars luistert met open monden toe. ‘Alwin ziet eruit alsof-ie meer weet,’ zeg ik. ‘Echt niet,’ zegt Tom schamper. ‘Tegen ons begon hij over een bommelding.’ ‘Een bommelding, hier?’ ‘En toen wij hem niet geloofden, werd hij nuffig en stapte op de lagerejaars af.’ ‘Misschien zoekt hij een nieuw vriendinnetje,’ zegt Hettie. Het gaat harder regenen en nog steeds blijven de deuren dicht. Ik besef dat ik de Parkmeisjes niet zie. Meestal kun je hun blonde haren meteen aanwijzen in een groep maar nu zijn ze nergens te bekennen, hoewel verder de voltallige school op het plein verzameld lijkt. Hettie steekt nog een sigaret op, de druppels maken donkere plekjes op het papier. Als eindelijk een van de deuren opengaat, komt niet Morres naar buiten maar Laaks. Een paar lagerejaars juichen overdreven alsof onze rector een popster is, maar hun gejuich verstomt zodra ze haar gezicht zien. ‘Goedemorgen,’ zegt ze. Haar stem komt nauwelijks boven de regen uit. ‘Sorry dat jullie zo lang hebben moeten wachten. We wilden –’ ze legt een hand voor haar mond en gebaart naar de gymzaal aan de zijkant van het plein, waar Morres’ silhouet van binnenuit de deuren opent. De gymzaal is haastig volgezet met schots en scheve rijen klapstoeltjes, de leraren staan naast elkaar voor de grote blauwe mat. ‘Misschien toch een bommelding,’ fluistert Tom opgewonden. ‘Dan zouden ze ons denk ik niet in school verzamelen,’ zegt Hettie. ”

Copyright ©2021 Koen Caris en uitgegeven met een licentie van Uitgeverij Atlas Contact

Het gym

Karin Amatmoekrim

Leesniveau 2

Grote Lijsters

Vanaf 16 jaar

Discriminatie

Cultuurverschillen

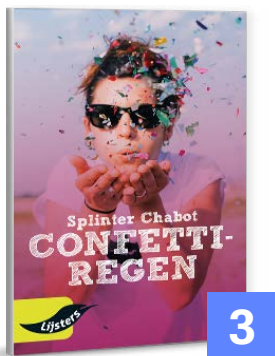
School- en Studentenleven

“ Het plein was vol en druk. Ze schoof haar kleine opoe fiets zo onopvallend mogelijk tussen de andere fietsen in het rek. Ze stak snel het plein over en glipte tussen de pratende en rokende leerlingen voor de ingang naar binnen. Ze had haar rooster en de plattegrond van de school uit haar hoofd geleerd. Aardrijkskunde, lokaal 12, linksaf, trap op, derde lokaal links. Ze vond het in één keer. Bij de deur stond een dikke man met een baard als van de kerstman. Hij gaf iedereen die binnenkwam een hand en zei: ‘Ik ben Janssen, zeg maar George.’ Toen Sandra aan de beurt was, hield hij haar hand lang vast. De zijne was warm en zweterig. ‘En jij bent zeker Sandra,’ zei hij met een glimlach. ‘We zijn heel, heel erg blij om jou hier op school te hebben.’ De kinderen die al binnen waren, keken naar haar. Ze voelde haar gezicht heet worden en trok snel haar hand los. Aan de muren hingen grote landkaarten, de tafels stonden in rijen van twee naast elkaar. Ze ging helemaal achterin zitten. Ondertussen liep de klas langzaam vol. Voorzichtig keek ze om zich heen. De meeste kinderen leken elkaar al te kennen. Ze babbelden vrolijk en maakten grapjes met elkaar. Soms keek er iemand haar kant uit, maar het tafeltje naast haar bleef leeg. Het viel haar op dat ze de enige was met een tas die praktisch was in plaats van hip. Ze pakte haar spullen en legde ze in een nette stapel voor zich op tafel. Een nieuw schrift. Haar etui. Een lesboek en een boek met oefeningen. De Grote Bosatlas. De meeste leerlingen waren nu binnen. De kerstman was weggelopen van de deur en begon iets uit te delen. Hij stond met zijn rug naar haar toe. Toen hij zich omdraaide zag ze het: hij droeg een stapel met atlassen in zijn armen. Precies dezelfde die zij bij zich had, dezelfde die op hun boekenlijst had gestaan en waar haar moeder over had geklaagd omdat-ie zo duur was. Snel trok ze de atlas uit de stapel voor zich en liet hem terug in haar tas glijden. De leraar stond inmiddels bij haar tafel. Hij glimlachte en legde een exemplaar voor haar neer. De bel ging. De leraar liep naar de deur. Vlak voordat hij hem sloot, glipten er twee jongens naar binnen. ‘Bijna te laat, heren,’ zei hij. ‘En dat voor uw eerste dag op school!’ ”

Copyright ©2011 Karin Amatmoekrim en uitgegeven met een licentie van Uitgeverij Prometheus

Noordhoff

3

Confettiregen Splinter Chabot

Leesniveau 2
Grote Lijsters
Vanaf 16 jaar

Acceptatie Coming-out
Zelfontdekking

“ Alleen een van mijn broers was boven. Mama was niet thuis en waar de anderen waren wist ik niet, maar volgens mij was ik hier alleen. Ik zat voor de huiscomputer. Tikte internet open. Google zei gedag. Ik twijfelde. Wist niet of ik iets fouts deed. Zo voelde het wel. Zweet drupte onder mijn oksels vandaan. Ik voelde me licht in mijn hoofd, alsof ik zuurstoftekort had. Ik tikte de eerste letter in. M. Twijfelde. Haalde hem weg. Tikte hem weer in. M. Ik dacht na. Volgens mij moest ik het gewoon doen. Ik deed het. Met een trillende vinger ging ik naar de volgende letter toe. O. En de volgende. D. En nog twee letters. el. model. Enter. Ik klikte op plaatjes. Eindeloos veel vrouwen verschenen. Blonde haren. Bruine haren. Ik scrollde erdoorheen. Het was alsof ik naar mijn vriendinnen keek. Ik ging terug naar de zoekbalk. Twijfelde opnieuw. En deed toen waarvoor ik bang was. Ik typte het tweede woord in en drukte op enter. Google begon te zoeken, zoeken naar model male. Ik bleef kijken. Zonder de muis aan te raken. Tientallen mannenogen keken mij aan. Ontblote bovenlijven. Gespierde borstkassen. Strakke kaaklijnen. Haren golvend als de zee. Of juist kortgeschoren. Ik keek. Voelde de spanning in mijn lichaam komen. Ik bleef kijken. Wat was hier nou zo boeiend aan? zei ik tegen mezelf. Kijk! Dit is toch niet boeiend. Kom op. Ik klikte op een van de plaatjes. De foto werd groter. Ik schrok ervan. Twee ogen keken mij betrapt aan. Dit. Dit? Dit is toch niet boeiend, zei ik tegen mezelf. Ik hoorde mijn eigen stem vol ongeloof tegen me praten. Ik schoot in paniek. Klikte het weg. Duwde het toetsenbord met een klap terug onder de tafel en smeedde de stoel waarop ik zat opzij en liep de gang op. Ik wilde huilen. Ik wilde een van mijn vriendinnen bellen. Ik wilde zeggen dat ze me moesten helpen, dat er iets verschrikkelijks aan het gebeuren was, dat er iets in mijn lichaam... Maar ik durfde niet. Ik durfde niet te bellen, ik durfde niks te zeggen, ik durfde niet te praten. Als ik er iets over zou zeggen, zouden mijn gedachten de werkelijkheid ingaan. En dat mocht niet. Ik moest dit zelf oplossen, zelf zien te genezen. Ik moest wat stuk was heel proberen te maken. ”

Copyright ©2020 Splinter Chabot en uitgegeven met een licentie van Uitgeverij Podium

4

Het jongensuur Andreas Burnier

Leesniveau 4
Lijsters moderne klassiekers
Vanaf 16 jaar

Tweede Wereldoorlog Puberteit
Seksualiteit Jodenvervolgning

“ Nadat ik een rondje had gezwommen, kwam ik het water uit om naar het diepe bad te gaan. ‘Hé, wat doe jij hier?’ Ik werd staande gehouden. ‘Zwemmen.’ ‘Het is nu niet voor meisjes. Je moet straks terugkomen.’ ‘Ik heb een kaartje,’ zei ik, duwde de jongen opzij en ging weer te water. Even later floot de badmeester mij eruit. De jongen stond naast hem, en er kwamen andere belangstellenden. Allemaal in zwembroeken, zag ik. ‘Ze moet eruit, ze is een meisje,’ zei de dikste jongen. ‘Je hoort het,’ zei de badmeester. ‘Je moet eruit. We hebben nu jongensuur. Dat zag je toch?’ Vernederd kleedde ik mij weer aan. De rotzakken. Straks zou ik aanbellen bij een huis. ‘Mevrouw, ik kom van het zwembad. De kleren van uw zoon zijn per ongeluk nat geworden. Hij vroeg of ik even een droge broek en zo voor hem wilde halen.’ ‘Ken je hem dan?’ ‘We zijn vrienden van school.’ Met die kleren ging ik me verkleden op de hei, even buiten de stad. Als ik er mijn meisjeskleren begroef, kon ik daarna als jongen leven. Wie me dan nog uit het zwembad durfde jagen... Ineens herinnerde ik me de blikken van de badmeester en de jongens. Van mijn korte haren over mijn borsten naar het kruis van mijn zwarte badpak. De ploerten. Dan ging ik maar nooit meer zwemmen, of alleen in een land waar ze geen apart jongens- en meisjesuur hadden. Langzaam liep ik door de straat in een moderne buitenwijk. Een voor een keek ik de huizen er op aan, of daar een jongen van een jaar of dertien zou kunnen wonen. Een jongen die nu niet thuis was. ‘Mevrouw, uw zoon vroeg of ik even droge kleren voor hem wilde halen.’ ‘Wie ben jij?’ ‘Ik ben een vriend van hem.’ ‘Oh, kom dan maar boven.’ ‘Geeft u maar die korte en die lange broek mee, alstublieft. Dan kan hij kiezen wat hij wil aantrekken.’ Ik durfde toch niet aan te bellen. ”

Copyright ©2022 Andreas Burnier en uitgegeven met een licentie van Uitgeverij Atlas Contact

Boven is het stil Gerbrand Bakker

Leesniveau 4

Lijsters moderne klassiekers

Vanaf 16 jaar

Eenzaamheid

Natuur

Vader- zoonrelatie

“ Ik heb vader naar boven gedaan. Nadat ik hem in een stoel had gezet, heb ik het bed uit elkaar gehaald. Hij bleef in die stoel zitten als een kalf van een paar minuten oud, nog voor het schoongelikt is; met een ongestuurd wankelend hoofd en ogen die zich nergens aan hechten. Ik heb de dekens, lakens en de molton van het matras gerukt, het matras zelf en de beddenplanken tegen de wand gezet, en het hoofd- en voeteneinde losgeschroefd van de zijkan- ten. Ik probeerde zoveel mogelijk door mijn mond te ademen. De kamer boven – mijn kamer – had ik al leeggeruimd. ‘Wat doe je?’ vroeg hij. ‘Je gaat verhuizen,’ zei ik. ‘Ik wil hier blijven.’ ‘Nee.’ Hij mocht zijn bed houden. Eén helft van het bed is al meer dan tien jaar koud, maar de onbeslapen plek wordt nog steeds bekroond met een kussen. In de kamer boven schroefde ik het bed weer in elkaar, het voeteneinde naar het raam toe. Onder de poten plaatste ik klossen. Ik maakte het bed op met schone lakens en twee schone kussenslopen. Daarna droeg ik vader de trap op. Vanaf het moment dat ik hem uit de stoel haalde, keek hij me aan en hij bleef dat doen tot ik hem in bed legde, en onze gezichten elkaar bijna raakten. ‘Ik kan zelf lopen,’ zei hij, toen pas. ‘Nee, dat kan je niet,’ zei ik. Hij zag dingen door het raam die hij niet verwachtte te zien. ‘Ik lig hoog,’ zei hij. ‘Ja. Zo kun je naar buiten kijken zonder alleen maar lucht te zien.’ Ondanks de nieuwe ruimte en de verschoonde lakens en slopen rook het bedompt, rook hij bedompt en schimmelig. Ik zette een van de twee ramen op het haakje. Buiten was het kraakfris en stil, alleen aan de bovenste takken van de kromme es in de voortuin zaten nog een paar verfrommelde bladeren. Heel in de verte zag ik drie fietsers over de dijk gaan. Als ik een stap opzij had gedaan, had hij de drie fietsers ook kunnen zien. Ik bleef staan waar ik stond. ‘Haal de dokter,’ zei vader. ‘Nee,’ antwoordde ik. Ik draaide me om en liep de slaapkamer uit. Vlak voor de deur dichtviel, riep hij: ‘Schapen!’ ”

Copyright ©2006 Gerbrand Bakker en uitgegeven met een licentie van Uitgeverij Cossee bv, Amsterdam

Dorsvloer vol confetti Franca Treur

Leesniveau 3

Lijsters moderne klassiekers

Vanaf 16 jaar

Opvoeding

Gemeenschap

Vrijheid

“ Maar op zondag wordt er niet gewerkt en gaan de gesprekken over de preek – althans, onder de koffie na de dienst. En dan laten de jongens het graag over aan Katelijne, die daar behoorlijk de schurft aan heeft, want het is altijd lastig praten over de weg naar het heil wanneer die gekend wordt met het hoofd, maar niet met het hart. Ter versterking van het lichaam zijn er sesamcrackers met kaas, die de vader klaarmaakt, omdat het zondag is. De rest van de week is de keuken van de moeder. Op zondag wordt er om twaalf uur niet gegeten, want dan hebben ze nog niets gedaan waar ze honger van hebben kunnen krijgen. Op de vieruurcrackers vallen ze aan als boerderijkatten op een pannetje melk. ‘Weer ‘n ouwe schriever,’ zegt de moeder terwijl de sesamzaadjes op het plateau van haar borsten vallen. Wanneer er geen dominee is, zoals meestal – want daar zijn er standaard te kort van in hun kerkverband – wordt er een preek gelezen. Het liefst een uit een ver verleden, toen de tijden beter waren en Gods kinderen talrijker. ‘Ja-a,’ zegt de vader dan, met een snor die nat is van de koffie. ‘Maar het is nog steeds actueel, of niet soms?’ En dat beaamt de moeder weer. Het is de vaste aanloop naar het echte werk: ‘Wat waren z’n punten, jongens?’ Hij wijst altijd eerst naar de tweeling. Dat kan-ie wel doen, maar die weten het toch niet. Die kun je op z’n hoogst vragen hoeveel snoepjes ze hebben gekregen en ook daarvoor hebben ze nog hun vingers nodig. Daarna vraagt hij het aan de groteren en Katelijne helpt hen uit de brand, in de hoop daar eens een dankbare blik voor terug te krijgen. Zoals dat echter gaat wanneer de gewenning optreedt: het wordt allang niet meer opgemerkt; alleen wanneer ze het laat afweten trapt deze of gene haar nog eens tegen de schenen. ”

Copyright © Franca Treur en uitgegeven met een licentie van Uitgeverij Prometheus in Amsterdam, 2009

Halleluja
Annelies Verbeke

Leesniveau 4
Grote Lijsters
Vanaf 16 jaar

Eenzaamheid

Verlangen

Vervreemding

“ Vannacht zou hij niet slapen, dat wist hij zeker. In zijn kamer was alles inderdaad gebleven zoals het was. Zonder het licht aan te knippen liep hij naar de woonkamer. Hij opende de achterdeur en keek omhoog. Het was vijf jaar geleden dat hij 's nachts buiten was geweest. Hij kon geen maan zien, geen sterren, kreeg het koud. Zijn ogen wenden aan het donker. Hij begon op te ruimen, zocht tijdschriften bij elkaar, leegde asbakken. 'Slaapwandel je?' Brad schrok zich rot. 'Verdomme, ma.' Als kind had hij het vaak gedaan, slaapwandelen, in zijn cel één keer – Yuri had zijn lip doen bloeden. 'Laat het licht uit', zei hij, toen hij haar hand naar de schakelaar hoorde zoeken. 'En kom even hier, oké?' Op de tast kwam ze dichterbij. In plaats van naast hem op de tweezitsbank, ging ze op de salontafel zitten. 'Ik ben dat huis binnengegaan ...' begon hij, maar ze onderbrak hem meteen: 'Je bent pas vierentwintig, je leven ligt nog voor je.' Haar toon was verwijtend, waarschuwend. Hij verhief zijn stem: 'Ik ben dat brandende huis in gegaan om te stelen, ma.' 'Hou erover op!' 'En ik wist dat er mensen waren. Ik heb altijd volgehouden van niet maar ik wist het wel.' 'Laat mij erover met rust!' Ze stond op, stootte zich ergens aan bij het weglopen. Ook hij stond op, bleef staan. 'Dat is alles wat ik vraag!' loeide ze nog, voor ze de deur van haar slaapkamer dichtgooide en aan een gedempte astma-aanval begon. 'Een man, een vrouw en een kind! Ik heb ze gezien! Het spijt me, ook voor jou, het spijt me!' riep Brad, zo luid dat het daarna leek of hij al zijn krachten in die woorden was verloren. Hij verlangde naar zijn vader, zijn vader en zijn riem, krulde zich op tot een vraagteken. Sliep. ”

Copyright ©2017 Annelies Verbeke en uitgegeven met een licentie van Annelies Verbeke en De Geus BV